

A Pécsi Ítéltábla a Budapesti 384. számú Ügyvédi Iroda (ügyintéző: dr. Simon Gábor ügyvéd, ügyvéd címe) által képviselt **I. rendű felperes neve** (I. rendű felperes címe) I. rendű, **II. rendű felperes neve** (ugyanottani lakos) II. rendű, **III. rendű felperes neve** (ugyanottani lakos) III. rendű és **IV. rendű felperes neve** (IV. rendű felperes címe) IV. rendű felpereseknek - a Rába Ügyvédi Iroda (ügyintéző: dr. Rába Zsolt ügyvéd, ügyvéd címe) által képviselt **alperes neve** (alperes címe) alperes ellen kártérítés megfizetése iránt indított perében - melybe az alperes pernyertessége érdekében beavatkozott a dr. Hergert Ibolya ügyvéd (ügyvéd címe) által képviselt alperesi beavatkozó (alperesi beavatkozó címe) - a ...Törvényszék által 2016. január 14-én meghozott 71. sorszámu ítélet ellen a felperesek által 72. sorszám alatt benyújtott fellebbezés folytán meghozta a következő

ítéletet:

A másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletét a per főtárgyára és a perköltség viselésére vonatkozó fellebbezett részében helybenhagyja.

A le nem rótt illeték és az állam által előlegezett költség viselésére vonatkozó részében részben megváltoztatja és kötelezi a IV. rendű felperest, hogy fizessen meg az államnak az illetékes állami adóhatóság felhívására 180.000 (száznolcvanezer) forint le nem rótt elsőfokú eljárási illetéket, míg az I., II., IV. rendű felpereseket, mint egyetemleges kötelezetteket arra, hogy fizessenek meg az államnak a ... Törvényszék Gazdasági Hivatala felhívására 218.960 (kétszáztizennyolcezer-kilencszázhatvan) forint állam által előlegezett költséget.

Kötelezi az I. rendű felperest, hogy 70.000 (hetvenezer) forint, a II., III., IV. rendű felpereseket, hogy személyenként 15.800 (tizenötezer-nyolcszáz) forint másodfokú perköltséget fizessenek meg 15 napon belül az alperesnek.

Kötelezi a IV. rendű felperest, hogy fizessen meg az államnak az illetékes állami adóhatóság felhívására 40.000 (negyvenezer) forint le nem rótt fellebbezési illetéket.

Az ítélet ellen fellebbezésnek helye nincs.

Indokolás

Az elsőfokú bíróság által megállapított tényállás szerint az I. rendű felperes 2009. augusztus 10-én jelentkezett ... Város Kórház-Rendelőintézetében bal alsó végtagi fájdalom panaszával, ahonnan az alperes érsebészetre utalták.

Az alperes 2009. augusztus 26-án vizsgálta meg a jelentkező I. rendű felperest, megállapította a bal comb-térd főverőér szűkületét, megkezdte a gyógyszeres konzervatív kezelését, szeptember 7-ére

érfestés vizsgálatot írt elő. Ennek alapján a bal combban verőér elzáródást, a lábszárbán verőér telődést állapítottak meg.

Az I. rendű felperesnél szeptember 29-én a combverőeret helyreállító műtétet végeztek. Október 1-jétől fájdalmak miatt trombózist megelőző LMWH-t alkalmaztak, október 2-án a műér elzáródás miatt reoperálták, a műeret elzáró vérrögöt eltávolították. A felperesnél október 4-től ismét fájdalom alakult ki, mert az ér kiáramlási pálya hiányában elzáródott, ezért október 7-én a bal comb szintjében csonkoló műtétet végzett az alperes.

A csonkon sebgyógyulási zavar alakult ki, amit az alperes nyitva, seböblítéssel, kötéscserével kezelt. Október 20-án az I. rendű felperes az alperes kórházából eltávozott, ... Város Kórház-Rendelőintézetébe vették fel, ahol a csonk gyulladását szövetkimetszéssel, antibiotikus kezeléssel gyógyították, 2009. december 18-án otthonába bocsátották.

A felperesek keresetükben egyrészt nem vagyoni káruk megtérítését kérték, az I. rendű felperes 13.000.000 forint, a II. rendű felperes 9.000.000 forint, a III. rendű felperes 5.000.000 forint és a IV. rendű felperes 3.000.000 forint megfizetését igényelte. Az I-II. rendű felperesek lejárt és folyamatos kártérítési járadékot is igényeltek vagyoni káraik megtérítésére, a jövőre nézve havi 175.081 forint összegben, ezen túl 151.740 forint többletköltség és 113.501 forint kiadás vagyoni kárként való megtérítését.

Álláspontjuk szerint az alperesnél az I. rendű felperes ellátása során nem az elvárható gondossággal jártak el, nem időben végezték az indokolt vizsgálatokat, helytelenül jártak el a konzervatív kezelés során, a csonk sebgyógyulási zavara kapcsán elmulasztották a bakteriológiai leoltást és az antibiotikumos terápiát, illetve nem nyújtottak az I. rendű felperes számára kellő pszichés vezetést.

Az alperes és a beavatkozó a kereset elutasítását kérték. Arra hivatkoztak, hogy az I. rendű felperes gyógykezelése az elvárható gondosság elvének betartásával történt.

Az elsőfokú bíróság a keresetet elutasította. Azt állapította meg a kirendelt szakértői intézet szakvéleménye alapján, hogy az I. rendű felperes gyógykezelése során az alperes az elvárható gondossággal járt el, szakmai szabályszegés, mulasztás, gondatlanság nem történt. A beszerzett igazságügyi orvosszakértői véleményt kiegészítése után aggálytalannak értékelte, emiatt további szakértői bizonyítást nem tartott indokoltnak. Kötelezte az I. rendű felperest 381.000, a II. rendű felperes 304.800, a III. rendű felperest 127.000, a IV. rendű felperest 88.900 forint perköltség megfizetésére az alperesnek, a beavatkozó javára pedig az I. rendű felperest 100.000, a II., III., IV. rendű felpereseket személyenként 50.000 forint perköltség megfizetésére kötelezte. Megállapította, hogy a feljegyzett illetéket és az állam által előlegezett szakértői költséget a felperesek teljes személyes költségmentességére tekintettel az állam viseli.

Az ítélet ellen a felperesek fellebbeztek, annak részbeni megváltoztatását, elsődlegesen az alperes kötelezését kérték az I. rendű felperesnek 1.500.000 forint, a II., III., IV. rendű felpereseknek személyenként 500.000 forint nem vagyoni kártérítés megfizetésére, az I. rendű felperes pedig további 495.891 forint vagyoni kártérítés és 2012 augusztusától havi 17.508 forint kártérítési járadék megfizetését kérte. A másodlagos fellebbezési kérelmükben a perköltségben való marasztalásuk leszállítását kérték. Felvetették az elsőfokú ítélet hatályon kívül helyezésének indokoltságát is megalapozatlanság miatt.

Álláspontjuk szerint a felkérésükre készített magánszakvéleménnyel és annak kiegészítésével a kirendelt szakértői intézet alap- és kiegészítővéleményének aggályos voltát bizonyították, a szakvélemények közötti ellentmondás feloldására, a szakértők meghallgatására irányuló bizonyítási indítványukat az elsőfokú bíróságnak teljesítenie kellett volna. Ezt a bizonyítási indítványt a másodfokú eljárásban is fenntartották.

Az alperes fellebbezési ellenkérelmében az elsőfokú ítélet helybenhagyását kérte.

A beavatkozó fellebbezési ellenkérelmet nem terjesztett elő.

A fellebbezés nem alapos.

Az elsőfokú bíróság a tényállást túlnyomó részében helytállóan állapította meg, azt a másodfokú bíróság csupán kiegészíti az alábbiakkal:

A 10/A/2. sorszám alatt csatolt lelet és az igazságügyi orvosszakértői vélemény alapján megállapítja, hogy a sebgyógyulási zavar lokális kezelése során, miután a kinyílt seben az infekciós jelek feltűntek, az alperesi intézményben 2009. október 19-én mikrobiológiai mintavétel történt, a laboratóriumi vizsgálat 2009. október 20-án *e.coli* baktérium jelenlétét igazolta. Az emiatt indokolt antibiotikus kezelés megkezdésére nem volt mód, mert a beteg a kórházból saját elhatározásából távozott.

Az ápolási dokumentáció és az orvosszakértői vizsgálat alapján kiegészíti azzal is, hogy az I. rendű felperes műtetre történő pszichés és szomatikus felkészítése, majd a pszichés vezetése megtörtént.

A másodfokú bíróság az így kiegészített tényállást fogadta el ítékezése alapjául, arra figyelemmel is egyetértett az elsőfokú bíróságnak a per főtárgyára vonatkozó jogi következtetésével és a keresetet elutasító érdemi döntésével. Ezért az elsőfokú ítéletet a per főtárgyára vonatkozó fellebbezett részében a Pp.253.§ (2) bekezdése alapján - az indokolás alábbi kiegészítésével - helybenhagyta.

A másodfokú bíróság rögzíti, hogy az 1959. évi IV. törvény (rég. Ptk.) 339.§-ának (1) bekezdése és a Pp.164.§-ának (1) bekezdése alapján a felpereseket annak bizonyítása terhelte, hogy nekik az alperes jogellenesen kárt okozott. Részükről az okozati összefüggés tekintetében elegendő volt annak bizonyítása, hogy a II., III., IV. rendű felperes hozzátartozója, az I. rendű felperes bal alsó végtagjának az elvesztése az alperes által végzett gyógykezelés során következett be. E kötelezettségüknek a felperesek eleget tettek, hiszen nem volt kétséges a perben, hogy az I. r. felperes lábának csonkolására az alperes által végzett gyógykezelés során került sor.

A felperesi bizonyítási kötelezettség teljesítése esetén az alperes a kártérítési felelősség alól a rég. Ptk.339.§-ának (1) bekezdés 2. mondata értelmében akkor mentesül, ha bizonyítja, hogy úgy járt el, ahogy az az adott helyzetben általában elvárható, amely egészségügyi szolgáltatás esetén az 1997. évi CLIV. törvény (Eütv.) 77.§ (3) bekezdése alapján az ellátásban résztvevőktől elvárható fokozott gondossági mércének felel meg, és a beteg lábának elvesztése ennek ellenére következett be.

A fentiekre figyelemmel állapította meg azt a másodfokú bíróság, hogy az elsőfokú bíróság a releváns tényállás megállapításához szükséges mértékben a bizonyítási eljárást lefolytatta, annak kiegészítésére vagy megismétlésére ezért nem látott indokot, az elsőfokú ítélet hatályon kívül helyezését megalapozatlanság miatt tehát alaptalanul kérték a felperesek.

Fellebbezési hivatkozásukkal szemben nem volt megállapítható, hogy az elsőfokú eljárásban beszerzett igazságügyi orvosszakértői vélemény helyességéhez nyomatékos kétség férne.

A felperesek keresetüket lényegében arra alapították, amennyiben az alperes a tőle elvárható gondossággal és körültekintéssel járt volna el, az I. rendű felperes lábának csonkolása elkerülhető lett volna. Az alperes és a beavatkozó az ellenkérelmét arra alapította, hogy ez a következmény az alperes gondos, a szakmai és etikai szabályokat és irányelveket betartó eljárása mellett is bekövetkezett.

Minderre figyelemmel kellett vizsgálni a perben az alperes alkalmazottainak az I. rendű felperes ellátása során tanúsított magatartását.

Az elsőfokú bíróság ebben a körben széleskörű bizonyítást folytatott le, tanúként kihallgatta az I. rendű alperest kezelő orvosokat, igazságügyi orvosszakértői véleményt szerzett be. Az igazságügyi orvostani szakértő és az I. rendű felperes egészségügyi ellátásának megfelelő érsebészeti szakvizsgálattal rendelkező sebészeti szakértő által készített orvosszakértői vélemény rögzítette, hogy az I. rendű felperes jelentkezése után elvégzett vizsgálatok és felállított diagnózisok a szakmai szabályoknak megfelelően az elvárható gondossággal történtek meg. Első lépésként a konzervatív kezelésre irányuló gyógyszerek beállítása volt indokolt, akut kórkép hiányában az előjegyzett érfestéses vizsgálat is helyénvaló volt. Az érsebészeti szempontból nagyon rossz helyzetet mutató érfestéses vizsgálat birtokában az erek állapotának helyreállítását célzó műtét volt az utolsó esély a végtag megtartására. A beültetett műér azonban elzáródott, a vérrög eltávolítása után kiáramlási pálya hiányában további rekonstrukcióra nem volt lehetőség, az I. rendű felperes bal lábát a szakmai szabályoknak megfelelően csonkolni kellett. Kitért a szakvélemény arra is, műtét nélkül, alternatív megoldásként meg lehetett volna kísérelni keringésjavító infúziós kezelést, de annak eredményessége az érfestéses vizsgálatra figyelemmel kérdéses lett volna, érdemi javulás, végtagmentés csak sikeres érműtét után volt várható. Rögzítette a szakvélemény, hogy a megfelelő gondos ellátás ellenére az amputációt nem lehetett elkerülni, nem az alperesi intézmény szakorvosain múlt, hogy a végtagot végül a szakmai szabályoknak megfelelő szinten amputálni kellett.

A felperesek a szakvéleménnyel kapcsolatos észrevételeiket az általuk készített, dr. F.A. aneszteziológiai intenzív terápiás és sebészeti szakértő véleményének csatolásával terjesztették elő, aki maga is választ adott a kirendelt igazságügyi szakértőnek feltett kérdésekre. Véleménye abban a lényeges kérdésben tért el az orvosszakértői véleménytől, hogy szerinte mind az első műtét előtt, mind utána egyéb értágító, alvadásgátló gyógyszerek alkalmazása, az érfestéses vizsgálat után pedig trombofiliái vizsgálat lett volna indokolt; valamint a keringést helyreállító műtét korábbi elvégzése, vagy fél év konzervatív kezelés eredménytelensége esetén történő kivitelezése. Felvetette továbbá a combszint feletti amputáció indokoltságát. Véleménye szerint az értágító és vér-alvadásgátló gyógyszerek alkalmazása esetén a helyreállító műtét talán jobb körülmények között ment volna végbe és a végtag megmenthető lett volna.

A felperesek által felkért orvosszakértő véleményét az elsőfokú bíróság valójában nem a felperesek előadásának, hanem olyan bizonyítéknak értékelte, amely alkalmas volt a kirendelt orvosszakértő véleményének aggályossá tételére, ezért a kirendelt szakértőt a Pp.182.§ (3) bekezdésének megfelelő alkalmazásával további felvilágosításadásra, a magánszakértői véleménnyel ellentétben álló megállapításai tekintetében az ellentmondások feloldására hívta fel a szakvélemény kiegészítésével.

A kirendelt igazságügyi orvosszakértő kiegészítő véleményében kellő alaposítottsággal és okszerűen indokolta meg, hogy a magánszakértő által hiányolt gyógyszeres kezelések, illetve vizsgálatok, valamint a minél előbbi akut műtét miatt nem voltak indokoltak. Számon adott arról, hogy a szakma szabályai szerinti helyen történt az amputáció, utalt arra, a következő szinten történő csonkolás rendkívül nagy, nehéz, megterhelő műtét, ami lassan gyógyul és utána művégtaggal történő rehabilitációra sincs lehetőség.

A felperesek a kiegészítő szakértői véleménnyel kapcsolatos észrevételeiket kiegészített magánszakértői vélemény csatolásával terjesztették elő, ebben dr. F.A. a kiegészítő orvosszakértői vélemény ismeretében is fenntartotta a korábbi véleményét. A kiegészítő magánszakértői véleményben felvetett kérdések azonban nem voltak újak, azokra az igazságügyi orvosszakértői vélemény kiegészítésében a kirendelt szakértők reagáltak, választ adtak, a magánszakértői véleményben és így kiegészítő magánszakértői véleményben foglaltak ismeretében tartották fenn az általuk korábban tett megállapításokat.

A felperes fellebbezési érvelése annyiban helytálló, hogy a magánszakértői vélemény megállapításai alkalmasak lehetnek a per szakértői vélemény aggályossá tételére, ezért, ha az ellentétben áll a bíróság által kirendelt szakértő véleményével, nem mellőzhető az ellentmondások feloldásának a megkísérlése, annak eredménytelensége esetén pedig ebben a körben további szakértői bizonyítási eljárás lefolytatása válhat szükségessé. A másodfokú bíróság megítélése szerint azonban a felperes által csatolt magánszakértői vélemény, illetve annak kiegészítése a perben beszerzett és megfelelően kiegészített orvosszakértői véleményt nem tette aggályossá, mert az azzal kapcsolatos kétségek a kiegészítő orvosszakértői véleménnyel megnyugtató módon eloszlatásra kerültek.

A másodfokú bíróság kiemeli, hogy a magánszakértői vélemény bizonyító erejének értékelésekor figyelembe kellett venni, hogy a perben egészségügyi tevékenység megítélésének vizsgálatára irányult a szakértői bizonyítás, ami miatt a 31/2008.(XII.31.) IRM rendelet 16/A.§ (2) bekezdése alapján igazságügyi orvostani és az egészségügyi tevékenységnek megfelelő klinikai szakkérdés - mely érsebészet volt - szerinti szakértői vizsgálatot kellett elvégezni. A perben dr. Sz.Gy. igazságügyi orvostani szakértő és dr. Sz.G.V. igazságügyi sebész szakértő - aki érsebész szakvizsgával rendelkezik - adtak szakvéleményt. Dr. F.A. igazságügyi szakértő szakterülete sebészet, aneszteziológiai és intenzív terápia, érsebész szakvizsgával a per adatai szerint nem rendelkezik. Tény, hogy az érsebészet nem a miniszter rendeletében szereplő szakértői szakterület, ettől függetlenül nyilvánvalóan olyan orvosi szakterület, amelyen megszerzett képesítés és szakmai gyakorlat a perben felmerült érsebészeti szakkérdésekre adott szakértői válaszok értékelésekor nem hagyható figyelmen kívül. Nem tévedett ezért az elsőfokú bíróság, amikor úgy ítélte meg, a kiegészítő magánszakértői vélemény már nem volt alkalmas arra, hogy a kirendelt igazságügyi szakértők szakvéleményét illetően további aggályokat keltsen. Ezért nem követett el eljárási szabálysértést, amikor csak írásban egészítette ki az igazságügyi orvosszakértői véleményt és nem idézte személyes meghallgatásra a kirendelt szakértőket és a magánszakértőt.

Önmagában ugyanis az a tény, hogy a felperesek által beszerzett magánszakértői vélemény a perben kirendelt szakértők véleményével ellentétes következtetéseket tartalmazott, nem tette szükségessé a szakértők meghallgatását. Erre csak akkor van szükség, ha a magánszakértői véleményben foglaltak alapján az igazságügyi szakértői vélemény aggályokat ébreszt. Mivel a magánszakértői vélemény nem volt alkalmas az igazságügyi szakvélemény bizonyító erejének a lerontására, ahogy azt az elsőfokú bíróság helyesen megállapította, nem követett el mulasztást, amikor az ellentétes vélemények további ütköztetése céljából a szakértők meghallgatásától és a további szakértői

bizonyítástól eltekintett. Így a felperesek erre irányuló bizonyítási indítványának teljesítését a másodfokú bíróság sem tartotta indokoltnak.

A felperesek hivatkoztak arra is, hogy az alperes az elvárható gondosság kötelezettségét azzal is megszegte, hogy a gyógykezelés során elmulasztotta az indokolt pszichés vezetést, illetve a sebgyógyulási zavar miatt indokolt leoltást és antibiotikus terápiát nem végezte el. Azt azonban nem adták elő, hogy mindez az I. rendű felperes bal lábának elvesztésével, egészségkárosodásával milyen módon áll okozati összefüggésben.

Ezek a hivatkozások azonban nem is voltak alaposak, mert a kiegészített tényállásból kitűnik, hogy az I. rendű felperes pszichés vezetésben részesült, a bakteriológiai leoltást kezelése során elvégezték, az annak eredménye folytán indokolt antibiotikus terápiát pedig azért nem alkalmazhatta az alperes, mert a beteg a kórházból eltávozott.

A per fő tárgya vonatkozásában tehát a fellebbezés nem volt teljesíthető.

A felperesek az alperes és a beavatkozó javára megítélt elsőfokú perköltség összegét is alaptalanul kifogásolták. Az elsőfokú bíróság a 32/2003.(VIII.22.) IM rendelet 3.§ (2) bekezdésének a) és b) pontja alapján megállapítható ügyvédi munkadíj összegét a (6) bekezdésben foglaltakra figyelemmel az alperes vonatkozásában több mint fele részével, a beavatkozó tekintetében pedig ennél is nagyobb mértékben csökkentette.

A hosszabb tartamú perben, a lefolytatott széleskörű bizonyításra is figyelemmel, az alperes és a beavatkozó részéről kifejtett jogi képviseleti tevékenység megfelelő értékelésével nem volt arra lehetőség, hogy a másodfokú bíróság az ügyvédi munkadíjat tovább mérsékelje. Kiemeli, az felperesek a sikertelen perlés kockázatát jövedelmi és vagyoni viszonyaiktól függetlenül viselni tartoznak, mert azt az eljáró bíróságok jogszabályi felhatalmazás hiányában nem értékelhették a perköltség összegének meghatározásánál.

Észlelte viszont a másodfokú bíróság, hogy az elsőfokú bíróság annak ellenére nem kötelezte az I., II. és IV. rendű felpereseket az állam által előlegezett szakértői költség megfizetésére és a IV. rendű alperest a le nem rótt elsőfokú eljárási illeték megfizetésére, hogy őket nem részesítette teljes személyes költségmentesség kedvezményében. Az I-II. rendű felperesek részére illetékmentességre kiterjedő részleges költségmentességet engedélyezett, a IV. rendű felperes költségkedvezmény iránti kérelmét teljesen elutasította. Ezért az I., II. és IV. rendű alperes a 6/1986.(VI.26.) IM rendelet 13.§ (2) bekezdése alapján köteles megfizetni az államnak a ... Törvényszék Gazdasági Hivatala felhívására az előlegezett szakértői költséget 218.960 forint összegben egyetemleges kötelezettséggel, valamint a IV. rendű felperes az általa le nem rótt elsőfokú eljárási illetéket az illetékes állami adóhatóság felhívására.

Erről a másodfokú bíróság a Pp.253.§ (3) bekezdése alapján a fellebbezési kérelem és a fellebbezési ellenkérelem korlátaira tekintet nélkül köteles volt határozni. Az elsőfokú ítéletet ezért a le nem rótt illeték és az állam által előlegezett költség viselésére vonatkozó részében a Pp.253.§ (2) bekezdése alapján részben megváltoztatta.

A felperesek fellebbezése sikertelen volt, a Pp.78.§ (1) bekezdése alapján kötelesek az alperes részére másodfokú perköltséget fizetni, mely az öt képviselő ügyvéd 32/2003.(VIII.22.) IM rendelet 3.§ (2) bekezdés a) pontja és (5) bekezdése alapján megállapított, forgalmi adóval növelt ügyvédi

munkadíja. A beavatkozó részéről a másodfokú eljárásban költség nem merült fel, ezért arról rendelkezni nem kellett. A pervesztes felperesek viselik a saját másodfokú költségeiket.

A IV. rendű alperes a 6/1986.(VI.26.) IM rendelet 13.§ (2) bekezdése alapján köteles megfizetni az általa le nem rótt 40.000 forint fellebbezési illetéket, az ezen felüli illetéket az I-II. rendű felperesek illetékmentességre kiterjedő részleges személyes költségmentessége és a III. rendű felperes teljes személyes költségmentessége folytán a 14.§ alapján az állam viseli.

Pécs, 2016. november 10.

Dr. Szentpéteriné dr. Bán Erzsébet s.k. a tanács elnöke, Dr. Kovács János s.k. előadó bíró, Dr. Kutasi Tünde s.k. bíró

A kiadmány hitelül:

tisztviselő